

KS § 5:16

Dnr. KS 2020/0108

Svar på motion nr 10/2020 av Ann-Christine Furustrand (S) och Mats Larsson (S) – Återbetalning av arvoden som saknar juridiskt stöd

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

Avslå motion nr 10/2020 dels med hänvisning till att de arvoden som utbetalats till ledamöter i de tidigare organen Allians-AU och Alliansberedningen vilar på den kommunalrättsliga grunden, vilken regleras i Kommunallagen kapitel 4, paragraf 16 punkten 2, och att det alltså rör sig om arvoden för utfört arbete, som är förenat med det uppdrag som berörda ledamöter har i Kommunstyrelsen, dels med hänvisning till att attesting skett i enlighet med gällande attestförteckning.

Särskilt yttrande

Mathias Lindow (L) lämnar ett särskilt yttrande

I motion nr 10/2020 (Återbetalning av arvoden som saknat juridiskt stöd), väckt i Kommunfullmäktige 2020-04-20, föreslår motionärerna Ann-Christine Furustrand (S) och Mats Larsson (S) att fullmäktige beslutar om att kräva återbetalning av samtliga arvoden som utbetalades vid sammanträde i de tidigare organen Allians-AU och Alliansberedningen, samt att varje enskild ledamot i nämnda organ ges en avbetalningsplan med slutdatum 2022-02-02.

Motivering

Allians-AU och Alliansberedning har inrättats på samma sätt som nämndernas presidieberedning. Det vill säga i samma ordning som nu ifrågasatts av oppositionen. I följande presidieberedningar sitter likväl alliansen som oppositionspartierna med ledamöter och med arvoden som utbetalas för deltagande vid sammanträde. Det vill säga arvoden enligt tidigare gällande ordning.

Val av presidier behöver inte göras proportionellt. Presidierna är visserligen numera ett organ, men ledamöterna har olika roller. Lagen om proportionellt valsätt omfattas inte vid val av presidier. Källa: Sveriges Kommuner och Landsting (mars 2019), Lagen om proportionellt valsätt. En praktisk handledning, sid. 8 avsnitt 4.5. Bilaga 1 är ett utdrag ur följande häfte. Nedan sammanställning redovisar partivisa utbetalningar med belopp samt antal ledamöter som mottagit arvoden avseende presidieberedningar (exklusive Tekniska nämnden) under år 2019.

M 8 personer 96 293:-

S 6 personer 70 716:-

L 4 personer 51 513:-

Forts.

Forts. KS § 5:16

KD 2 personer 42 370:-

C 3 personer 42 348:-

V 2 personer 26 760:-

Mp 1 person 12 377:-

Summa utbetalt: 342 378:-

Lagen om proportionellt valsätt

EN PRAKTISK HANDELDNING

REVIDERAD UPPLAGA, mars 2019

4.5 Val där LPV inte tillämpas

De ovan angivna lagrummen är uttömmande. Det betyder att val som inte räknas upp där inte omfattas av reglerna i LPV.

Val av presidier ska inte göras proportionellt. Presidierna är visserligen numera ett organ, men ledamöterna har olika roller. Något lagstöd för proportionellt val finns inte heller. I stället ska de väljas en och en med majoritetsval. Valet sker med relativ majoritet. Hur t.ex. röstetalet utfallit så

att A fått 20 röster, B 15 röster och C 10 röster, är A utsedd. Någon ny omröstning mellan A och B ska inte göras, jfr. RÅ 1982 2:64. Samma sak gäller val av kommunalråd, regionråd o.dyl.

Inte heller nämndberedningar ska väljas proportionellt. Visserligen omnämns "beredningar" i 5 kap. 58 § KL. Denna bestämmelse har emellertid överförs från 2 kap. 23 § i 1977 års kommunallag (ÄKL) som tog sikte på fullmäktiges olika val. För styrelsens och nämndernas del reglerades valen istället i 3 kap. 10 § ÄKL, som numera återfinns i 6 kap. 41 – 43 §§ KL. Där angavs att utskott skulle väljas proportionellt, liksom "organ för beredning av ärende bestående av ledamöter och suppleanter i styrelsen/nämnden". En nämndberedning kan sammansättas fritt och t.ex. bestå av politiker och tjänstemän. Något valbarhetskrav finns inte för nämndberedningar. Detta talar enligt vår uppfattning för att LPV inte kan tillämpas. Från rättspraxis kan nämnas rättsfallet RÅ 1982 2:19 där ett val av ledamöter

Mathias Lindow (L)

Roger Johansson (RP) lämnar ett särskilt yttrande

Roslagspartiet tillstyrker revisorernas förslag att lämna ansvarsfrihet för Kommunstyrelsen.

Ett mål behandlas fortfarande i förvaltningsrätten som prövar lagligheten mot kommunallagen av besluten som lett till dessa utbetalningar.

Vad gäller de anmärkningar som revisorerna riktar om Kommunstyrelsens ordförande samt de ledamöter som emottagit arvoden utan grund, anser Roslagspartiet att eftersom utbetalningarna gjorts innan man formellt bildat dessa avdelningar, så ska återbetalning ske.

Roslagspartiet anser dock inte att de ledamöter som mottagit arvoden skall bli personligt återbetalningsskyldiga utan att återbetalningskravet riktar sig mot respektive parti ingående i Allianssamarbetet och lämpligen återbetalas från partistöden för partierna ingående i Allians-samarbetet.

Forts.

Forts. KS § 5:16

Det är inte rimligt att varje folkvald politiker, när man erhåller ett politiskt uppdrag, måste kontrollera om uppdraget är i enlighet med arvodesbestämmelserna, anser Roslagspartiet. Däremot finns det ett kollektivt partiansvar för de särskilda avtal och överenskommelser som träffas inom ett allianssamarbete.

Roger Johansson (RP)

Reservation

Ann-Christine Furustrand (S) lämnar en skriftlig reservation

Då det saknas ett formellt beslut att inrätta beredningarna benämnda Allians AU och Alliansberedningen saknas det också stöd för att betala ut sammanträdesarvode.

Så sent som den 20 april riktade Kommunfullmäktige i Österåker allvarlig kritik mot kommunstyrelsens ordförande samt de ledamöter som tagit emot arvoden då formellt beslut att inrätta Allians AU respektive Alliansberedning ej fattats.

En revisorsgrupp riktade anmärkning i frågan mot kommunstyrelsens ordförande.

En oberoende granskning, av Pwc har redovisats i en rapport som slår fast att beslut saknas om inrättande av ovannämnda beredningar samt att de utbetalda arvodena saknat lagligt stöd, liksom att attestera dessa.

Vi anser att det är självklart att dessa arvoden, för Allians Au och Alliansberedningen som saknar lagligt stöd skall betalas tillbaka, för samtliga de år detta har betalats ut (2015 till och med 2019).

Mathias Lindow (L) försöker jämföra ovannämnda alliansberedningar med de presidier som finns i kommunens nämnder. Denna jämförelse låter sig inte göras. Samtliga presidieposter i nämnder är valda av Österåkers kommunfullmäktige. De arvodesbestämmelser som är tanga genom beslut i kommunfullmäktige i §16 Arvodesgrupper för presidier reglerar det.

Vid dagens KS sammanträde har vi återigen uttryckt vår uppfattning att även Mathias Lindow på denna punkt är att anses som jävig.

Ann-Christine Furustrand (S)

Francisco Contreras (V) lämnar en skriftlig reservation

Vänsterpartiet i Österåker kräver att arvoden som betalats ut i strid med kommunens interna regler ska betalas tillbaka omgående. Det handlar om 214 598 kronor för år 2019. Både kommunrevisionen och revisionsfirman PwC är tydliga att det saknas kommunalrättsligt stöd att betala ut sammanträdesarvoden för fyra politiker i Alliansen. Utbetalningar av arvoden, för deltagande i Allians- AU respektive Alliansberedningen, har skett utan grund och genom ett obehörigt beslutsfattande.

Vi politiker har en skyldighet att följa regler och bestämmelser och i synnerhet se till att skattepengarna används på ett korrekt sätt. Vi kräver också att det görs en utredning även för de utbetalningar som Alliansen gjort till sig själva i strid med kommunens bestämmelser de senaste sex åren.

Forts.

Forts. KS § 5:16

Francisco Contreras (V)

Sammanfattning

I motion nr 10/2020 (bilaga 1), väckt av Ann-Christine Furustrand (S) och Mats Larsson (S) vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2020-04-20, föreslår motionärerna att fullmäktige beslutar om att kräva återbetalning av samtliga arvoden som utbetalats för deltagande vid sammanträde i de tidigare organen Allians-AU och Alliansberedningen, samt att varje enskild ledamot i nämnda organ ges en avbetalningsplan med slutdatum 2022-02-02.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat 2020-04-22.

Jäv

Michaela Fletcher (M), Johan Boström (M), Hampe Klein (M), Anne-Li Hilbert (C) och Mikael Ottoson (KD) anmäler jäv och lämnar lokalen. Conny Ling (M), Conny Söderström (M), Kenneth Netterström (M), ~~Anne-Li Hilbert (C)~~ och Daniel Lundin (S) ersätter.

Björn Pålhammar (C) FZ

Förslag till beslut

Mathias Lindow (L) yrkar bifall till Kommunstyrelsens förvaltnings beslutsförslag innebärande att avslå motion nr 10/2020 dels med hänvisning till att de arvoden som utbetalats till ledamöter i de tidigare organen Allians-AU och Alliansberedningen vilar på den kommunalrättsliga grunden, vilken regleras i Kommunallagen kapitel 4, paragraf 16 punkten 2, och att det alltså rör sig om arvoden för utfört arbete, som är förenat med det uppdrag som berörda ledamöter har i Kommunstyrelsen, dels med hänvisning till att attestering skett i enlighet med gällande attestförteckning.

Ann-Christine Furustrand (S) yrkar bifall till motionen.

Francisco Contreras (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande frågar om Kommunstyrelsen beslutar enligt Mathias Lindows (L) yrkande eller enligt Ann-Christine Furustrands (S) och Francisco Contreras (V) yrkande och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Mathias Lindows (L) yrkande.

Omröstning

Omröstning begärs och ska verkställas. Den som är för Mathias Lindows (L) yrkande röstar ja, den som är för Ann-Christine Furustrands (S) och Francisco Contreras (V) yrkande röstar nej.

Forts.

Forts. KS § 5:16

Enligt bilagd omröstningslista utfaller omröstningen enligt 7 ja-röster, 6 nej-röster och 1 avstår.

Expedieras
Akt

Omröstningslista
**Kommunstyrelsen i Österåkers kommun (mandatperiod 2019 - 2022)
KS 2020-04-27 § 5:16**

Parti	Ledamöter	Tjänstgörande	Ersättare	J	N	A
M	Johan Boström	-	Conny S.	X		
M	Hampe Klein	-	Kenneth N.	X		
M	Christina Funhammar	X		X		
L	Mathias Lindow, 1:e vice ordf.	X		X		
L	Ritva Elg	X		X		
C	Anne-Li Hilbert	-	Björn P.	X		
KD	Arne Ekstrand	-	Daniel L.		X	
S	Ann-Christine Furustrand, 2:e vice ordf.	X			X	
S	Mats Larsson	X			X	
RP	Roger Johansson	X				X
SD	Anders Borelid	X			X	
V	Francisco Contreras	X			X	
MP	Michael Solander	X			X	
M	Michaela Fletcher, ordförande	-	Conny L.	X		
	Ersättare					
M	Conny Söderström	X				
M	Kenneth Netterström	X				
M	Conny Ling	X				
C	Björn Pålhammar	X				
KD	Mikael Ottosson	X				
S	Daniel Lundin	X				
RP	Hans Hellberg	X				
V	Vakant	-				
	Resultat			7	6	1

